

9.sz.

Jegyzőkönyv

Készült a Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága
1996. április 24-i ülésén

Helyszín: Főpolgármesteri Hivatal I. em. 133/b. helyisége.

Jelen vannak:

Vég Gábor, a bizottság elnöke
Ritterné Vajta Mária, a bizottság alelnöke,
Burger András bizottsági tag,
Dr. Csúcs László bizottsági tag,
Gyuriczáné Németh Erzsébet bizottsági tag,
Hidy Péter bizottsági tag,
Kisfalviné Ortutay Mária bizottsági tag,
Körmendy Ferenc bizottsági tag,
László Miklós bizottsági tag,
Ráday Mihály bizottsági tag,
Sasvári Szilárd bizottsági tag,
Szolnoki Vera bizottsági tag,
Burger András bizottsági tag.

Jelen volt továbbá:

Dr. Schneider Márta, a főpolgármester-helyettesi kabinet vezetője,
Dávid Judit, a főpolgármester-helyettesi kabinet helyettes vezetője,
Vargáné dr. Hancsók Éva, a KDNP képviselője,
Róna Tamás, a Kulturális Ügyosztály vezetője,
Vásárhelyiné Sütő Anna, a Kulturális Ügyosztály helyettes vezetője,
Bakonyvári M. Ágnes, a Kulturális Ügyosztály művészet-történésze,
Kövespatakiné Németh Katalin, a Kulturális Ügyosztály főtanácsosa,
Starkné Pizsmán Ilona, a Kulturális Bizottság titkára,
A Fiatal Művészek Klubja intézményből Klötz Ildikó igazgató, továbbá
Hováthné Anna és Jámbor Imre.

Meghívottak:

Dr. Schffier János főpolgármester-helyettes,
Dr. Tiba Zsolt főjegyző (nem jelent meg)

A jegyzőkönyvet Zelinka Tamás, a Kulturális Ügyosztály főtanácsosa vezette.

Körmendy Ferenc ügyrendi javaslatként vetette fel, hogy a bizottság a tervezett napirendek közül halassza későbbi időpontra a Fiatal Művészek Klubjától érkezett megkeresés megvitatását, mivel ezt a témát csak a Kortárs Művészetek Háza (Liliom u.) napirenddel együtt javasolja megtárgyalni. Hasonlóan vélekedett László Miklós is.

Ritterné Vajta Mária pedig azt javasolta, hogy a testület valamilyen formában "tudomásulvételezze" az FMK-tól érkezett levelet. Az alelnök asszony ugyanakkor szintén nem javasolta a megkeresés napirendre tűzését, mivel a megkereséshez nincsen előterjesztés csatolva. Egyúttal annak a rögzítését kérte, hogy a Bizottsághoz ilyen jellegű tájékoztatás érkezett és ezt a testület tudomásul vette.

Vég Gábor határozati javaslata:

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága konstatálja és tudomásul veszi a Fiatal Művészek Klubja igazgatójának, Klötz Ildikónak a testülethez küldött megkeresését. A testület azonban érdemi előterjesztés alapján kíván az ügyben döntést hozni.

Határozat

77/1996.(IV.24.)

Kult.Biz.hat.

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága konstatálja és tudomásul veszi a Fiatal Művészek Klubja igazgatójának, Klötz Ildikónak a testülethez küldött megkeresését. A testület azonban érdemi előterjesztés alapján kíván az ügyben döntést hozni.

(Szavazás: 10 igen, 1 tartózkodás)

Ezt követően Vég Gábor javaslatot tett az 1996. április 24-i ülés napirendjére:

- 1.) A köztéri képzőművészeti megemlékezések 1956-ról, valamint az 1956-os Emlékmű és Kegyeleti Alapítvány kérelme. Nagy Imre emlékszobra *(A. K. B.)*

- 2.) A szakértői testületek tagjainak választása, illetve újraválasztása.
- 3.) Civil szervezetek pályázati úton történő támogatása.
- 4.) Emléktáblaállítási kérelem (átruházott hatáskörben)
- 5.) Samu Géza: Szánkó c. alkotásának köztéri elhelyezése *(Hévíz, Gy.)*
- 6.) A III. Kárpát-medencei Óvodai rajzverseny és V. Kárpát-medencei Óvodai Bábfesztivál rendezőségének kérelme
- 7.) Kulturális-alap támogatások elszámolásának halasztására irányuló kérelmek
- 8.) A Budapesti Tavaszi Fesztivál 1996. évi megrendezéséhez előirányzott 30 mFt pénzügyi támogatás odaitélése
- 9.) A Szabad Tér Színház, a Thália Színház és a Tivoli Színház aktuális ügyei.
- 10.) Jutalmazási javaslatok

Határozat

78/1996. (IV.24.)

Kult. Biz. hat.

- 1.) A köztéri képzőművészeti megemlékezések 1956-ról, valamint az 1956-os Emlékmű és Kegyeleti Alapítvány kérelme. Nagy Imre emlékszobra *(Hévíz, Gy.)*
- 2.) A szakértői testületek tagjainak választása, illetve újraválasztása.
- 3.) Civil szervezetek pályázati úton történő támogatása.
- 4.) Emléktáblaállítási kérelem (átruházott hatáskörben)
- 5.) Samu Géza: Szánkó c. alkotásának köztéri elhelyezése *(Hévíz, Gy.)*
- 6.) A III. Kárpát-medencei Óvodai rajzverseny és V. Kárpát-medencei Óvodai Bábfesztivál rendezőségének kérelme

- 7.) Kulturális-alap támogatások elszámolásának halsztására irányuló kérelmek
- 8.) A Budapesti Tavaszi Fesztivál 1996. évi megrendezéséhez előirányzott 30 mFt pénzügyi támogatás odaitélése
- 9.) A Szabad Tér Színház, a Thália Színház és a Tivoli Színház aktuális ügyei.
- 10.) Jutalmazási javaslatok

(Szavazás: 11 igen)

Az 1. napirendi pont: A köztéri képzőművészeti megemlékezések 1956-ról valamint az 1956-os Emlékmű és Kegyeleti Alapítvány kérelme. Nagy Imre emlékszobra

Ráday Mihály: szerint a testület minden bizonnyal hozzájárulását adja majd Varga Tamás: Nagy Imre mellszobrának felállításához. A tanácsnok úr szerint ezzel egyidejűleg foglalkozni kell az 56-os emlékműállítási tervek kérdésével is. Elmondta, hogy az a Bizottság, amelynek az előző önkormányzati ciklusban a vezetője volt és amely testület az emlékműállításokkal is foglalkozott, rendkívül törekedet 56-os emlékhelyek, emlékművek kialakítására. Bár a törekvések, kezdeményezések mindegyike szimpatikus volt, meg kellett állapítani azt is, hogyha mindegyik elképzelés, terv megvalósult volna, akkor tele lenne a Főváros 56-os emlékművekkel, és az történe, mint ami egykoron a Tanácsköztársasági emlékművekkel történt, hogy nemcsak minden kerületben lenne ilyen, hanem még kerületeken belül is létrejönne több ilyen emlékhely.

Ilyen helyzet kialakulása azért nem lenne indokolt, mivel az 56-os események nem zajlottak mind a 23 kerület területén, hanem legfőképpen az V. kerületben, illetve Budán imitt-amott.

Ráday Mihály szerint tehát el kell gondolkodni azon, hogy melyek azok a helyek, amelyek megjelölésre kerüljenek. A Kossuth téren már három hely van ilyen célból megjelölve 56-os emléktáblával vagy sirutánzati emlékhellyel. Ráday Mihály elmondta, hogy a legutóbb beérkezett javaslatok között van Ócsay Károly szobrászművésznek a leírása saját

emlékmű elképzeléséről, míg egy másik anyag az Amerikában megvalósult szobor lecsupaszított és olcsóvá tett obeliszk-változata.

A tanácsnok úr ismeretei szerint a havonta lehetne 1-1 új emlékművet avatni, illetve emlékhelyet létesíteni, ha minden terv mellett a testület kiállna. Különböző előzetes tárgyalások és tájékozódás után Ráday Mihály azt javasolta a Kulturális Bizottságnak, hogy a Nagy Imre szobor mellett a Fővárosban létesüljön még egy 56-os emlékhely, az pedig központi elhelyezéssel. Ráday Mihály szerint ne úgy szülessenek az emlékhelyek, hogy mindegyik 56-os szervezet megvalósítja a saját elképzelését. Ezért arra a megoldásra szeretné a testület figyelmét felhívni, ami tulajdonképpen egy oszlop lenne egy gázcsővel, amelynek az a címe, hogy "A forradalom lángja". Ez az emlékhely/mű az 56-os jelzésen kívül nem tartalmazná, hogy melyik csoport, melyik kerület, melyik város, melyik párt állította és ez egy olyan emlékhely lenne, ahol történt is valami. Ráday Mihály szerint ez a tervezett emlékmű - hogy ne zavarja a már felavatott, elhelyezett 56-os emlékeket - az Állami Zászlótól kb. 20 méterre lenne elhelyezve. Ez az emlékmű mindenki számára megközelíthető lenne, akár demonstrációk helyszínéül is.

Ráday Mihálynak az ötlet szimpatikus. Szeretné, ha a Bizottság egyetértene azzal, hogy nem foglalkozik a különböző szervezetek által benyújtott javaslatokkal, hanem arról döntene, hogy egy új 56-os emlékhely kialakítását támogatja. A Fővárosban Ráday Mihály szerint ez lehetne az egyik határozati javaslat, amiről érdemes vitatkozni és szavazni. Ráday Mihály azért támogatja ennek az emlékműállítási tervnek a megvalósítását, mert jó és mert Göncz Árpád köztársasági elnök úrtól származik. Mivel Göncz Árpád egyúttal 56-os személyiség is, továbbá kiváló ember, ezt az ötletet Ráday Mihály támogatja. Ráday Mihály azt kérte, hogy a testület tehát vitatkozzon először azon, hogy a Kulturális Bizottság és a Fővárosi Önkormányzat egy új 56-os emlékmű/hely kialakítását szorgalmazza 1996-ban Budapest belterületén. Második lépésben pedig arról kellene a testületnek döntenie, hogy támogatható-e a Göncz Árpád köztársasági elnök úr által felvetett javaslat, amellyel egyébként a Képzőművészeti Lektorátus egyetért és helyszíni bejárás keretében állást foglaltak megvalósíthatósága mellett. Az lenne tehát jó, hogyha a Bizottság a Fővárosi Közgyűlés, valamint a Lektorátus számára megfogalmazná a javaslatokkal való egyetértését és javasolja a tervnek továbbgondolását.

Vég Gábor megjegyezte, hogy végeredményképpen ebből a témából a Fővárosi Közgyűlésnek kell döntést hoznia, ugyanis csak az emléktáblaállításban van az SZMSZ értelmében Kulturális Bizottsági hatáskör. Vég Gábor elmondta továbbá, hogy mint történész teljesen

egyetért Ráday Mihály által mondottakkal, véleményével. Megjegyezte, hogy bizonyos politikai szervezetektől megengedhetetlen, zsarolásszerű telefonálások történtek. Vég Gábor úgy gondolja, hogy szakmailag, amit Ráday Mihály elmondott, teljesen korrekt. Vég Gábor szerint 56-ból nem szabadna aktuálpolitikai kérdést csinálni, amire szándékok vannak jelenleg. Vég Gábor ezért úgy gondolja, hogy az a két határozati javaslat, amit Ráday Mihály ajánlott, az megszavazható és korrekt, azokkal mélységesen egyetért. Ezzel megnyitotta a napirend fölötti vitát.

László Miklós azzal kezdte hozzászólását, hogy amit Ráday Mihály mondott, azzal szakmailag egyetért. Ugyanakkor azt kérdezte, hogy milyen alapon szűkíti a Bizottság bármilyen kerületnek, vagy civil szervezetnek a lehetőségét. László Miklós továbbá illetékességi problémát is látott az előterjesztett anyaggal kapcsolatban.

Ráday Mihály válaszában elmondta, hogy az Önkormányzati törvény szerint a Főváros engedélyezi a köztéri emlékmű állításokat. Ebben a tárgyban a Kulturális Bizottságnak illetékessége annyi, hogy a testület ilyen javaslatot tesz majd a Fővárosi Közgyűlésnek. Ha ezzel a Kulturális Bizottság egyetért, akkor a Kulturális Ügyosztály a testület számára elkészíti a közgyűlési előterjesztés tervezetét.

Ráday Mihály úgy érzi, hogy a Kulturális Bizottság a javaslat támogatásával elébe mehet az 56-os emlékműállításokkal összefüggő harcoknak. A testület állásfoglalása egy elvi javaslat, amely megelőzhetővé teheti a különböző pártharcokat és fenyegetőzéseket.

Körmendy Ferenc arra emlékeztette a testületet, hogy a Bizottság korábban már hozott egy olyan emléktáblaállításokkal összefüggő határozatot, hogy a hozzájárulási kérelemhez be kell küldeni a felállítandó domborműves tábla, stb. montázsképét, helyszínrajzát.

Körmendy Ferenc ennek hiányában nem tudja elképzelni, hogy miképpen helyezkedik el a Kossuth téren majd a szobor. Tehát, hogy meg tudja szavazni a javaslatot, ahhoz szeretné látni a terv vázlatait, képeit, amely belehelyezve a Kossuth térbe, térbelileg is bemutatja az alkotást, mert csak így módon lehet megítélni a terv városképi értékeit is.

Ritterné Vajta Mária azzal kezdte hozzászólását, hogy a testületnek illetékessége van a jelzett témában, de az nem mindegy, hogy a Bizottság ezzel a jogával miképpen él. Alapelve -frakciójával megegyezően- ebben a kérdésben az, hogy az emlékhely kialakításoknál a jövőben jobban

figyelembe kellene venni az ottani lakóközösségek véleményét, állásfoglalását, különösen vonatkozik ez a megállapítás a külső kerületekre.

Ritterné Vajta Mária szerint más a helyzet akkor, hogyha kiemelt területekről van szó. Egy nagyon fontos évfordulóról emlékmű állítási sorozatot indíthat el.

Ritterné Vajta Mária arra hívta fel a figyelmet, hogy nem szabad olyan radikálisan elébe menni az eseményeknek, hogy a testület elvi döntést hozva megtilthassa akár melyik kerületnek is, hogy saját 56-os emlékművét elhelyezze, ahol a közösség saját halottjuknak, hősöknek kíván emléket állítani.

Ha Ráday Mihály a helyi közösségeknek az ilyen jellegű jogát korlátozza, akkor Ritterné Vajta Mária ezzel a javaslattal nem ért egyet. Azzal, hogy legyen egy kiemelt -a testület által is támogatott szobor, emlékmű, azzal a képviselőasszony elvileg egyetért, de semmiképpen nem ért egyet azzal, hogy a helyi kis lakóközösségek törekvéseit ilyen módon meggátolja, még akkor sem, hogyha nem igazán tetszik az elhelyezésre szánt emléktábla/mű. Azt kérte, hogy a Kulturális Bizottság arányérzékkel nyuljon ehhez a témához és nem ilyen sommásan.

Ritterné Vajta Mária szerint a Bizottság gyakran teljesíti az illetékességét úgy, hogy "szavazzátok meg, mert délelőtt már fel is avatta a szobrot/emléktáblát a kerületi polgármester. Az ugyan egy külön kérdés, hogy miért avatja fel a kerületi polgármester úgy az emlékhelyet, hogy azt a testület még nem hagyta jóvá, de az is egy külön kérdés, hogy a kerület a felavatandó tárgyat már hónapokkal korábban felterjesztette, csak a Bizottság nem hagyta jóvá. Ritterné Vajta Mária éppen ezért úgy érzi, hogy van egy kis formalitás is a Bizottság említett hatáskörében, és a képviselőasszony nem szeret formálisan jogot gyakorolni. Azt kérte, hogy a testület éppen ezért kaphassa meg időben a jelzett tárgyban érkező felterjesztéseket, hogy mindenki pontosan tudjon arról, amiről döntenie kell majd. Így módon a testület nem sérti meg a helyi lakóközösségeket, hanem mások elveinek figyelembevételével hoz határozatot.

Ráday Mihály úgy vélte, hogy Ritterné Vajta Mária nem figyelt oda arra, amit Ő mondott. Azt kérdezte, hogy milyen lakóközösségekre kell gondolni a Kossuth tér vonatkozásában.

Ritterné Vajta Mária válaszában arra emlékeztette a jelenlévőket, hogy ő elvekről beszélt abból a megfontolásból, hogy miért éppen most, 56-ból kiindulva akadályozná meg a Bizottság a kezdeményezéseket.

Vég Gábor úgy fogalmazott, hogy Ritterné Vajta Mária által elmondottak nagy részével egyetért.

Dr.Csúcs László hozzászólását azzal kezdte, hogy ő semmiféle prejudikálásnak nem híve, márpedig a képviselő szerint olybá tűnik, hogy ilyesmiről van szó. Elhangzott az a kérdés, hogy talán mégsem.

Dr.Csúcs László szerint a testület nincsen a szükséges információk birtokában. Ezért a képviselő úr úgy gondolta, hogy még korai lenne állást foglalni. Ahhoz ugyanis, hogy ebben a testület állást tudjon foglalni, részleteiben ismernie kellene a meglévő, elhangzott javaslatot. Dr.Csúcs László szerint furcsa lenne az a döntéshozatal, amiből kimaradnának azok a civil szervezetek, társadalmi szervezetek, amelyek annak idején kiváltották azt, amiről most megemlékezni szándékozik az ország, 1956 negyvenedik évfordulóján. Dr.Csúcs László szerint ugyanis vannak olyan 56-os szervezetek, szövetségek, sokféle itthoni és külföldi 56-os szövetségek, amely szervezeteknek véleményét legalább meg kellene ismerni, hogy ők hogy gondolják az illő megemlékezés módját. Budapesten voltak ugyanis kiemelt pontjai az 56-os eseményeknek. Nem elképzelhetetlen, hogy ezeken a kiemelt pontokon is legyenek olyan emlékszobrok, emlékművek, amelyek a felnőtt új nemzedéket is emlékeztetni tudják arra, hogy ott igenis nagy események történtek a Tűzoltó utcától a Széna térig, de további sok helyszínt fel lehetne sorolni. Dr.Csúcs László tehát a maga részéről azt javasolja, hogy a jelenlegi információk birtokában döntést, vagy állásfoglalást ne hozzon most a testület.

Dr.Csúcs László továbbá azt javasolta, hogy az ülésen megfogalmazásra került véleményt a testület véleményeztesse ne csak a szakzsűrivel, hanem azokkal a társadalmi szervezetekkel, amely szervezetek véleménye nélkül megnyugtató döntéshozatalra valószínűleg a testületnek nincs esélye és ezen vélemények ismeretében térjen majd vissza a Bizottság minél előbb a végső álláspont kialakítására.

Burger András arra emlékeztette a jelenlévőket, hogy három üléssel korábban a testület azt az álláspontot fogadta el, hogy a Kulturális Bizottság megpróbálja az 56-os szövetségeknek, egyesületeknek a megbeszélését, tanácskozását megszervezni az emléktáblaállítási témában, véleménybeszerzés céljából. Úgy érzi, hogy dr.Csúcs László hozzászólása ugyanerről szólt, amikor azt javasolta, hogy ki kellene kérni az illetékes civil kezdeményezéseknek a véleményét. Tehát a korábban hozott elvi határozat még mindig aktuális, pontosan azért, mert a testület az illetékes testület olyan kérdések döntésében, amelyek a szövetségek között is óhatatlanul is ellenérdekeket szül.

Burger András elmondta továbbá és ezzel Ráday Mihállyal egyetért, hogy az emléktáblaállítási ügyeket nem szabadna összemosni az 56-os fővárosi emlékmű ügyével.

Arról kell és lehet is vitatkozni hogy ez utóbbi megvalósításához a testület támogatólag hozzá tud-e állni, vagy pedig nem. Szerinte ugyanis nem csorbítaná a helyi kezdeményezések értékét, jelentőségét az a tény, hogyha a Bizottság egy fővárosi emlékműállítási terv mellé áll !

Burger András megjegyezte, hogy ő egyébként mind a két javaslattal egyet tud érteni, tehát azzal is, amit dr.Csúcs László mondott és azzal is, amit Ráday Mihály javasolt. Lényeges az, hogy a döntés aktuálpolitikától mentes legyen.

Ritterné Vajta Mária arról tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Bizottság már készített egy összesítést az 56-os szervezetekről, az egyeztetések előkészítése céljából. Mivel azonban még nem volt mit egyeztetni a szervezetekkel, ez a kérés az említett határozatnak megfelelően még nyitott.

Sasvári Szilárd dr.Csúcs László és Burger Anrás szavait megerősítve azt mondta, hogy az 56-os kezdeményezések mindegyikét ismerve a testületnek most már állást kell foglalnia az érintett civil szervezetekkel egyetemben. Sasvári Szilárd azt gondolja, hogy a Bizottság akkor jár el a testület saját döntéseit is figyelembe véve helyesen, hogyha az erről szóló anyagot hozzá lehetne kapcsolni valamiféle vizuális melléklethez, mert ennek hiányában nem lehet állást foglalni, dönteni. Sasvári Szilárd fontosnak tartotta annak megjegyzését is, hogyha a testület csak a Göncz Árpád által javasolt tervről határozna, ezzel megsemmisítené azt a korábbi állásfoglalását, mely szerint "a Bizottság vegye figyelembe a különböző 56-os szervezetek véleményét". Sasvári Szilárd egyébként azt gondolta, az összes lehetőséget eljuttatva az 56-os szervezetekhez meg kell ismerni véleményüket. Ezt követően tudhatna tovább tárgyalni a Bizottság a megismert vélemények ismeretében.

Sasvári Szilárd Nagy Imre Kossuth térre tervezett szobrával kapcsolatosan úgy fogalmazott, hogy vannak olyan szervezetek és történészek, akiknek nem Nagy Imre jelenti az 56-os forradalom szimbolikáját, hanem például Manzföld Péter.

Sasvári Szilárd szerint ez tehát egy olyan dolog, amihez például történelmi távlat kellene. Sasvári Szilárd szerint ez most nincsen meg. Megismételte: a bizottsági döntés előtt jó volna valamiféle előszűrést végezni.

Vég Gábor elmondta, hogy a Kulturális Bizottság határozatának megfelelően telefonon keresztül az általa ismert 56-os szervezetek vezetőit megkérte, hogy adjanak be állásfoglalást, véleménynyilvánítást az adott ügyben. Megemlítette, hogy az 56-os szervezetek közül csak a Hornyák Tibor által vezetett szervezet jelentkezett vissza, más írásbeli megkeresés a testülethez nem érkezett. Megismételte: egyetért a Ráday Mihály képviselő úr által előterjesztett javaslatokkal.

(Kisfalviné Ortutay Mária megérkezett)

Ráday Mihály úgy fogalmazott, hogy nagyon tanulságos volt számára ez a vita és nagyon örül annak hogy sikerült ezt "kikattintani" a testületi ülésen és sikerült így módon néhány elvi kérdést is tisztázni. Ritterné Vajta Máriának válaszolva elmondta, hogy a jelzett témában nem a lakosság véleményéről van szó, hanem szervezetekről a politikai döntéshozatal érdekében. Ezt követően ismertette az általa kialakított ún. "pater noster" elméletet. Ez azt jelenti, hogy egy ember megy felfelé a liften és minden emeletnél el kell dönteni, hogy kiszáll, vagy nem száll ki. Ha nem száll ki, akkor azt az emeletet nem ismeri meg, ha viszont kiszáll, akkor nem ismeri meg a többit. A helyzet tehát az, hogy beérkezik például egy 56-os emlékmű tervezet, 1996. április végén. Erről akkor a testületnek szavaznia kell, hogy ad-e hozzájárulást, vagy nem. Hozzátette: fővárosi szinten gondolkodik. A testület esetleg megtagadhatja, vagy nem tagadja meg. 1996. május végén jön egy újabb javaslat, és akkor a testület már bánja, hogy nem adott a testület annak a bizonyos áprilisinak támogatást. Ráday Mihály azt gondolja, hogyha a főváros egy olyan előterjesztést készít, hogy a Főváros 1996-ban belterületein/értve ezalatt az egyes sorszámú kerületeket/egy 56-os emlékmű köztéri elhelyezését fogja támogatni, akkor semmi akadályát nem látja annak, hogy ezt egy előzetes véleményeztetésre a Bizottság elküldje azoknak az 56-os szervezeteknek, amelyeket ismer.

Íly módon meg lehetne kérdezni a véleményüket ezeknek a szervezeteknek arról, hogy a főváros csak egy központi 56-os emlékmű felállítását támogatja. Azt azonban nem tartja valószínűnek, hogy a Főváros tudjon támogatni 5-6 emlékműállítási tervet, elképzelést.

Ráday Mihály úgy vélekedet, hogy a testületre a Nagy Imre szobor állításának szükségességét igazolva nagy nyomás nehezedett. Egyesek külföldről már kész terveket hoztak, mások pedig már kijelölték az alkotó személyét is. Az lett volna a legmegfelelőbb, ha a Főváros kiír egy nyilvános pályázatot, amelyet akár Varga Tamás is megnyerhetett volna.

Ebben a helyzetben már nehezebb vitatkozni arról, hogy Varga Tamás a Vértanúk terére tervezett egy szobrot. Ráday Mihály szerint nem tud mást javasolni, csak azt, hogy amennyiben második lépcsőben a Kulturális Bizottság eldöntötte, a Fővárosnak azt javasolja, hogy 96-ban egy emlékműhöz adjon hozzájárulást arra az egy emlékműre legyen egy gyors lefutású pályázat, amit lehetne nevezni mostantól "A forradalom lángjának". Ez tehát a második számú javaslata. Megismételte: az lenne jó, hogyha a Főváros egy emlékmű felállítását támogatná az idén belterületen.

Dr. Pálfalvyné Moór Marianna Sasvári Szilárdnak válaszként elmondta, hogy a Vértanúk terére kerül majd Varga Tamás Nagy Imre szobra, míg a Kossuth térre terveződik a forradalom emlékét felidéző emlékmű.

A képviselősasszony szerint a különböző 56-os szervezeteknek talán nem lesz kifogásuk a helyszínnel kapcsolatban (Kossuth tér).

Vég Gábor hozzátette: különös tekintettel október 25.-ére. Ugyanis mindenki előtt ismert, hogy mi is történt ott.

Dr. Csúcs László szerint az egy emlékmű kérdése több alternatívában hangzott el. Elmondta, hogy a maga részéről semmiképpen nem szeretne aktuálpolitikai dolgot belevinni ebbe a témába, de belekényszerül az egy emlékműves megoldás esete miatt. Szerinte ugyanis ez az egy emlékmű úgy emlékeztetne 1956-ra, hogy az un. "nagy megbékélés" jegyében összemosná 1956 október 23.-át 1956. november 4.-ével. Csúcs László szerint ez újabb gerjedelmek kiindulópontja, forrása lenne. Éppen ezért egy dolog az egy emlékműves megoldás és más dolog, ha azokon a kiemelt helyeken megjelenhetnének azok az emlékművek, amelyek pontosan azt mutatják, hogy ott valódi forradalmárok harcoltak a magyar szabadságért és meghaltak. Mindezekre tekintettel azt a technikai természetű megoldást javasolta, hogy a szóba került civil szervezetek alternatív javaslatot kapjanak. Ez azt jelentené, hogy kapnak egy javaslatot az egy emlékműves megoldásról és annak előnyéről/hátrányáról, és kapnak javaslatot a több emlékműves megoldásról. Mindezek ismeretében aztán fejtsék ki a véleményüket. Ezen vélemények ismeretében döntsön majd a Bizottság, hogy hogy melyeket karol fel, támogató a Fővárosi Közgyűlés felé.

Ritterné Vajta Mária Ráday Mihály hozzászólásáról úgy vélekedett, hogy szerinte Ráday Mihály azt mondta, amit cáfol. A képviselőasszony szerint ugyanis ha Ráday Mihálynak az a javaslata, hogy csak egy emlékmű legyen, akkor egyik belső kerület sem állíthat magának 56-os emlékművet, hogyha a Bizottság elfogadná a Ráday Mihály által javasoltakat. Ritterné Vajta Mária szerint a központi emlékműnek más a funkciója, amivel

egyébként egyetért, de ennek megvalósítása ne legyen kizárólagos, azaz ne legyen "kirekesztő". Ritterné Vajta Mária szerint a központi emlékmű mellett létesülhessenek olyan 56-os emlékművek is, máshol, helyi kezdeményezésre. Megjegyezte hogy a módszereket a testület ne keverje össze a lényeggel. A helyi szervezeteknek legyen lehetőségük emlékműállításra. Ez nem jelenti azt, hogy ezek mellett legyen állami, kiemelt emlékmű is.

Sasvári Szilárd dr.Pálfalvyné Moór Mariannának válaszolva azt mondta, hogy a tervezett Nagy Imre emlékmű helye ugyan a Vértanúk tere lesz, de ez egyébként a Kossuth tér sarka. Megismételte: nem éppen biztos, hogy Nagy Imre emlékműnek kell éppen ott állnia, de erről szerinte most nem érdemes vitatkozni, mert nem ez van napirenden. Sasvári Szilárd szerint amit dr.Csúcs úr mondott, azt érdemes lenne figyelembe venni!

Bakonyvári Ágnes arra emlékeztette a testületet, hogy éppen a Vértanúk terére hozott elvi döntést 1995. május 24-én 109. számú határozatában a testület azzal a megfontolással, hogy ott kerüljön felállításra Varga Tamás "Nagy Imre" mellszobra.

Sasvári Szilárd kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a testület akkor Nagy Imre és mártírtársai emlékére állítandó szoborról döntött. Most már azonban nem szerepel a szobor nevének a "mártírtársai" elnevezés.

Vég Gábor azt kérte Ráday Mihály képviselőtől, hogy határozati formában fogalmazza meg az általa előterjesztetteket és arról szavazzon majd a testület.

Ráday Mihály a vitához azt az egyszerű ténytet hozzá, hogy október 23-áig pontosan 5 hónap van. Ezalatt kellene egy pályázatot/döntést végig vinni, az alkotást elkészíttetni. Ez már lehetetlenség. Ráday Mihály szerint ha még sokáig hoz döntést a testület, mert jókat vitatkozik a témán, akkor ebből az emlékműből nem lesz semmi. Ráday Mihály javaslata tehát a következő: A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága támogassa, hogy a Főváros egy központi 56-os emlékmű felállításáról döntsön Budapesten (Kossuth tér). Az avatási időpont október 23.-a legyen. A gázlángról elmondta, hogy a köztársasági elnök úr szerint is a gázláng meggyújtása a forradalom évfordulója lenne és a láng a forradalom záró napjáig égne, tehát november negyedikén eloltanák, nehogy bárki is összetévevessze a történelmi időpontokat.

Ráday Mihály javaslata tehát az, hogy legyen egy központi emlékmű, amit a testület támogat és ez az emlékhely a Kossuth téren legyen. A Kulturális

Bizottság az alkotó személyéről egy zártkörű pályázat keretében döntsön. Megjegyezte: különben nem lesz emlékmű, és kénytelen lesz a testület kitenni magát annak hogy újabb javaslatokkal áll elő, netán olyan alkotásokkal is, amelyeket már Amerikában felállítottak. Ráday Mihály szerint, ha ezt a javaslatot a testület mos elfogadja, akkor a következő Fővárosi-Közgyűlésig lehet egy olyan javaslatot produkálni, amit május végén már el is fogadhat a Közgyűlés és a hátralévő 4-5 hónap alatt elkészülhet az emlékmű-terv. Javaslatát tehát: A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága ajánlja a Fővárosi Közgyűlésnek egy új 56-os emlékmű létesítését. Ennek a helyét és a kiírandó pályázati szöveg mielőbbi elfogadását szorgalmazza.

Körmendy Ferenc megjegyezte: ezek szerint a testület az emlékműállítást teljesen elválasztotta a Nagy Imre mellszobor-állítás ügyétől.

Ritterné Vajta Mária azt kérdezte Ráday Mihálytól, hogy a tanácsnok előbb megfogalmazott határozati javaslatában az EGYET határozatlan névelőként, vagy számnévként használta-e.

Ráday Mihály az EGYET számnévként használta !

Dr.Csúcs László határozati javaslatai:

a.)

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága egyetért azzal, hogy 1956-ra emlékezve létesüljön egy központi emlékhely a budapesti Kossuth téren.

b.)

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága egyetért azzal, hogy 1956-ra emlékezve létesüljön Budapest kiemelkedő jelentőségű forradalmi helyszínein emlékmű állítás.

Dr.Csúcs László mindegyik határozati javaslata ellé 1-1 mondatos indokolás megszövegezését is javasolja, hogy jobban értelmezhető legyen kiküldés esetén a megkeresendő civil szervezetek számára.

Vég Gábor megszavaztatta Dr.Csúcs László határozati javaslatát.

(Szavazás: 4 igen, 7 tartózkodás, 1 nem)

Dr.Pálfalvyné Moór Marianna nem tartaná helyesnek annak megakadályozását, hogy méltó helyen méltó emlékművet állíthassanak fel

egyes kezdeményezők. Természetesen csak olyan alkotásról lehet szó, amelyik minden szempontból megfelel a kívánalmaknak.

Vég Gábor úgy véli, hogy a Ráday Mihály által elmondottak nem zárják ki a dr.Pálfalvyné Moór Marianna által elmondottakat, ugyanakkor a Fővárosi Önkormányzat rögzíti, hogy most csak EGY emlékművet kíván felállítani. Ez semmiféle kirekesztést és kizárólagosságot nem tartalmaz!

Ráday Mihály elmondta, hogy ő sem kívánna megfűzni olyan javaslatot, ami átmegy valamennyi fórumon, de ahhoz, hogy legalább egy elkészüljön október 23-ára, ki kell írni a pályázatot és az alkotást csinálni kell !

Dr.Pálfalvyné Moór Marianna szerint nagyon szép és megvalósítandó az a terv, hogy a gázláng a Kossuth téren október 23-án kigyullad és november 4-én kialszik. Ennél szebb szimbólumot nehéz lenne még kitalálni. - Igazi emlékmű gondolat.

Ritterné Vajta Mária azért kérdezte meg Ráday Mihálytól, hogy az EGY szót miképpen használja, mert abban az esetben, hogyha számnévként használja, akkor javaslatának az az értelme, hogy a Főváros EGY emlékművet kíván csak állíttatni, tehát annak a tisztázását kérte, hogy ez a határozati javaslat valóban azt jelenti-e, hogy csak EGYET, de csak EGYET, vagy pedig azt jelenti, hogy EGY központit, és ahogy Moór Marianna is mondta, hogy méltó helyen több is lehet. Erről tehát dönteni kell, sürgette.-

Ráday Mihály azt szeretné, ha az az EGY központi jelentőségű emlékmű időre elkészülhetne. Határozati javaslata: A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága támogatja egy új fővárosi belterületi 56-os emlékmű létesítését a Kossuth téren. A testület egyidejűleg kéri a Főpolgármesteri Hivatal Kulturális Ügyosztályát, hogy készítse elő a pályázati kiírás feltételeit.

Vég Gábor határozati javaslata:

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottság támogatólag továbbítja a Fővárosi Közgyűlés felé, hogy a Budapest Főváros Önkormányzata az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc emlékére egy új, fővárosi belterületi emlékművet létesítsen a Parlament előtt a Kossuth Lajos téren, "a forradalom lángja" címmel. A testület egyetért azzal is, hogy az emlékmű alkotójának kiválasztása pályázat útján történjék.

Határozat

79/1996.(IV.24.)

Kult.Biz.hat.

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottság támogatólag továbbítja a Fővárosi Közgyűlés felé, hogy a Budapest Főváros Önkormányzata az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc emlékére egy új, fővárosi belterületi emlékművet létesítsen a Parlament előtt a Kossuth Lajos téren, "a forradalom lángja" címmel. A testület egyetért azzal is, hogy az emlékmű alkotójának kiválasztása pályázat útján történjék.

(Szavazás: 8 igen, 1 nem, 2 tartozkodás)

Vég Gábor határozati javaslata:

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága hozzájárul ahhoz, hogy Budapest V. ker. Vértanúk terén felállításra kerüljön Varga Tamás szobrászművész Nagy Imre miniszterelnökről készített egészalakos bronz portrészobra, az 1996. február 26-i, Budapest Galéria által készített szakértői állásfoglalásban elemzett terv és az arra vonatkozó módosító javaslatok szerint.

Határozat:

80/1996.(IV.24.)

Kult.Biz.hat. (H. Mih. G.)

A Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága hozzájárul ahhoz, hogy Budapest V. ker. Vértanúk terén felállításra kerüljön Varga Tamás szobrászművész Nagy Imre miniszterelnökről készített egészalakos bronz portrészobra, az 1996. február 26-i, Budapest Galéria által készített szakértői állásfoglalásban elemzett terv és az arra vonatkozó módosító javaslatok szerint.

(Szavazás: 8 igen, 2 nem, 1 tartozkodás)

(Ráday Mihály eltávozott.)

(Hidy Péter megérkezett)

Az ülés 2. napirendi pontja

A szakértői testületek tagjainak választása, illetve újraválasztása